O'ZBEKISTON REspublikasi ... INV. №
O'ZBEKISTON RESPUBLIKASI ... PALATASI INV. №

Халқ сўзи

Ўзбекистон — келажаги буюк давлат

1991 йил 1 январдан чиқа бошлаган ● E-mail: xalksuzi@uzpak.uz ● 2003 йил 9 июль, №140 (3252) Чоршанба

ОҚСАРОЙДА ҚАБУЛ

Ўзбекистон Республикаси Президенти Ислом Каримов 8 июль куни Оқсаройда Европада хавфсизлик ва ҳамкорлик ташкилотининг амалдаги раиси, Нидерландия Қироллиги ташқи ишлар вазири Яап де Хуп Схефферни қабул қилди.

Суҳбат чоғида юртимизда амалга оширилаётган ислоҳотлар, жумладан, иқтисодиётдаги ўзгаришлар, нодавлат ташкилотларнинг фаолияти учун яратилаётган кенг шарт-шароит, оммавий ахборот воситалари эркинлигини таъминлаш, инсон ҳуқуқларини муҳофаза қилишга оид масалалар борасида фикр алмашилди.

Томонлар Ўзбекистонда мазкур йўналишларда кўплаб ижобий ишлар амалга оширилгани, келажакда бу борадаги саъй-ҳаракатлар кўламини янада кенгайтириш имкониятлари мавжудлигини таъкидлади.

Учрашувда Марказий Осиёда хавфсизлик ва барқарорликни мустаҳкамлаш, террорчилик, миллий айирмачилик, диний экстремизм, уюшган жиноятчилик ва наркотик моддалар контрабандасига қарши курашда ЕХҲТ билан ҳамкорликни янада кенгайтириш, тезкор ахборот алмашувини такомиллаштириш масалалари ҳам муҳокама этилди.

Музокарада, шунингдек, Ўзбекистоннинг Нидерландия билан ҳамкорлигини ривожлантиришга оид ҳамда томонларни қизиқтирган бошқа масалалар юзасидан фикр алмашилди.

(ЎзА).

СУРАТЛАРДА: қабул пайти.

Абдувоҳид ТЎРАЕВ олган суратлар.

Азалий ва абадий алоқалар

Ўзбек ва поляк халқлари ўртасидаги муносабатлар узоқ тарихга эга

XIX асрнинг иккинчи ярмида содир этилган воқеалар, хусусан, 1863-1864 йиллардаги ишчи, деҳқон ва ҳунармандларнинг чор самодержавиесига қарши миллий озодлик қўзғолони Марказий Осиё ҳудудига сургун этилган кўплаб поляклар ҳаётида янги санани бошлади. Уларнинг бундан кейинги тақдири ўзбек халқининг сахий замини — Тошкент, Самарқанд, Бухоро, Термиз, Қўқон ва бошқа шаҳарлари билан боғланди. Айнан шу шаҳарларда XIX аср ниҳоясида биринчи поляк жамоалари шаклланди. Кўп ўтмай 1895 йилда Тошкентда поляклар мактаби ва кутубхонаси очилди, 1897 йилда поляклар жамоатчилик маданият маркази ташкил топди, бироз вақтдан сўнг эса поляклар костели ўз фаолиятини бошлади.

Полякларнинг минтақамизга келгуси кўчишларига икки жаҳон уруши ва оммавий қатағонлар сабаб бўлди.

Ўтган йиллар давомида поляк ва ўзбек халқлари вакиллари ёнма-ён тинч, тотув ва иноқ яшашди, қайғули ва қувончли кунларни биргаликда бошдан кечиришди, аламли ва оғир дамларда бир-бирларига елкадош бўлишди.

— Ўзбекистон миллий истиқлолни қўлга киритгандан сўнг поляклар диаспораси вакиллари учун янги давр бошланди, — дейди "Светлица Польска" Республика поляклар маданият маркази раиси И. Тагиева.

1992 йилда республика жамоатчилик уюшмаси мақомини олган марказ ҳақиқатан ҳам ҳамфикр ва дўстлар масканига айланди. Агарда мамлакатимизнинг турли бурчакларида 3 мингга яқин поляклар яшаётганини эътиборга олсак, марказнинг нечоғлик зарурлигини англаш қийин эмас. Зеро ушбу марказ уларга миллий анъана ва маданиятни қайта тиклаш ва ривожлантириш, икки мамлакатнинг миллий ва давлат байрамларини нишонлашга имконият яратади.

Ҳозир мамлакатимизда Поляклар диаспораси, шунингдек, "Ўзбекистон-Польша" амалий ва маданий ҳамкорлигига кўмаклашиш халқаро ассоциацияси ҳузуридаги "Полония" поляклар секцияси, "Светлица Польска" РПММнинг Самарқанд, Фарғона, Бухоро ва Тошкент шўъбаларида фаолият юритиб келмоқда.

— Мазкур жамоатчилик ташкилотлари фаолиятига Польша Республикасининг Ўзбекистондаги элчихонаси ҳам сезиларли эътибор қаратмоқда, — деди И.Тагиева.

1992 йилнинг 19 мартида Ўзбекистон ва Польша ўртасида дипломатик муносабатлар ўрнатилган эди. Бу муносабатлар йилдан-йилга мустаҳкамланиб бормоқда.

Ўзбекистон Республикаси Президенти Ислом Каримовнинг 1995 йилнинг январида Польшага ва Польша Республикаси Президенти Александр Квасневскийнинг 2002 йилнинг октябрида Ўзбекистонга амалга оширган расмий ташрифлари ва улар доирасида имзоланган давлатлараро алоқаларни мувофиқлаштирувчи муҳим ҳужжатлар икки мамлакат муносабатларини янада юқори поғонага кўтарди. Ушбу ҳужжатлар кўп қиррали ҳамкорликнинг деярли барча соҳаларини қамраб олади.

Ҳозирда икки мамлакат парламентлари ва идоралари ўртасидаги муносабатлар муваффақиятли кечаяпти. Мада-

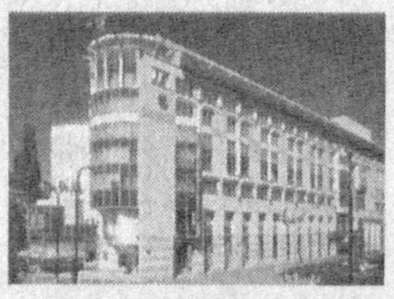

ният, илм-фан, таълим, соғлиқни сақлаш, спорт соҳаларидаги ҳамкорлик ҳам тобора ўсмоқда. Айни пайтда кўплаб ўхшаш йўналишларга эга Ўзбекистон ва Польшанинг савдо-иқтисодий салоҳиятлари ҳамда муносабатларнинг ҳуқуқий асоси икки томонлама алоқаларни фаоллаштиришга ва кўламини кенгайтиришга имконият яратади. Савдо иқтисодий ҳамкорлик бўйича Ўзбекистон — Польша ҳукуматлараро комиссияси фаолияти ҳам айнан шу масалани ҳал этишга қаратилган. Унинг муваффақиятли иши ўларок, мамлакатимизнинг қатор корхоналари Польшада ишлаб чиқарилган янги технология ва ускуналар билан жиҳозланган.

Шак-шубҳасиз, давлатимиз раҳбари Ислом Каримовнинг Польшага бўлажак расмий ташрифи давомида икки томонлама ва кўп томонлама битимлар доирасидаги интеграциялашувни чуқурлаштиришга қаратилган муштарак саъй-ҳаракатлар янада жадаллашади.

Бахтиёр ИРИСОВ, "Жаҳон"АА шарҳловчиси.

Мамлакатимизга ташриф буюрган Европада хавфсизлик ва ҳамкорлик ташкилотининг (ЕХҲТ) амалдаги раиси, Нидерландия Қироллиги ташқи ишлар вазири Яап де Хуп Схеффер раҳбарлигидаги делегация вакиллари Ўзбекистон Республикаси ташқи ишлар вазири Содиқ Сафоев билан учрашди.

ЕХҲТ ДЕЛЕГАЦИЯСИ ЎЗБЕКИСТОНДА

Суҳбат чоғида мамлакатимизнинг ЕХҲТ ҳамда Нидерландия билан алоқалари самарали кечаётгани, икки ва кўп томонлама ҳамкорлик тенг ҳуқуқлилик ва ўзаро манфаатдорлик тамойилларига асосланганини мамнуният билан таъкидланди.

Учрашувда Ўзбекистон билан ЕХҲТ ҳамда Нидерландия ўртасидаги ҳамкорлик алоқаларини янада ривожлантириш билан боғлиқ, шунингдек, томонларни қизиқтирган бошқа масалалар муҳокама қилинди.

Шу куни ЕХҲТ делегацияси Ташқи иқтисодий алоқалар агентлигида Ўзбекистон Республикаси Бош вазирининг ўринбосари, мазкур агентлик раҳбари Элёр Ғаниев билан ҳам музокара ўтказди.

Бобур СОБИРОВ, ЎзА мухбири.

ҚАРШИ ТУМАНИ ҒАЛАБАСИ

Қашқадарё вилоятида биринчи бўлиб давлатга дон сотиш шартнома-режасини бажарган Қарши тумани ғаллакорлари давлат қабул пунктларига 32 минг 940 тоннадан зиёд дон етказиб беришди.

Туман ғаллакорлари дон ишлаб чиқаришни 50 минг тоннадан оширишни кўзлашмоқда. Айни пайтда уруғлик дон тайёрлаш борасидаги режа ҳам ошиғи билан адо этилди.

Тоҳир УМАРОВ.

Олий Мажлисда

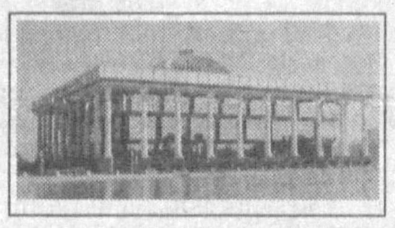

ОБИ ҲАЁТ

унга янгича ҳуқуқий замин керак

Сув ҳаммага керак. Сув ҳамиша керак. Кимдир ундан эҳтиётлаб ҳовучида фойдаланса, кимдир унга ғарқ бўлиб турмуш кечиришни маъқул кўради. Ҳар иккала ҳолатда ҳам ҳаёт ўтаверади, аммо обиҳаётга нисбатан исрофгарчилик йиғила-йиғила юрт миқёсида шундай катта тўсиқ ва камчиликларни юзага келтирар эканки...

Ўз вақтида уларнинг олдини олиш учун нималар қилиш керак? Энг аввало, республикамизда сувдан фойдаланишнинг ҳуқуқий асослари қай аҳволда? Уни такомиллаштиришнинг тадбирлари ва йўллари нималарда аён бўлмоқда?

Ўзбекистон Республикасининг «Сув ва сувдан фойдаланиш тўғрисида»ги Қонунининг Қишлоқ ва сув хўжалиги вазирлиги тизими ҳамда Бухоро, Қашқадарё вилоятларидаги ижроси мисолида кўтарилган бу саволлар ниҳоятда муҳим. Қайси жиҳатлари билан? Айтайлик, экин майдонларининг мелиоратив ҳолати суғоришга боғлиқлигини ҳамма билади. Бухоро вилояти экин майдонларига бир йил мобайнида сув билан бирга 4,2 миллион тонна туз оқиб кирган. Бу ҳудудда шўрланган ерларнинг умумий ҳажми охирги 5 йилда 12-15 фоизга кўпайган. Ёки Қашқадарё вилоятида аҳолини ичимлик суви билан таъминлаш 81 фоизга етган бўлса, Ғузор, Деҳқонобод, Касби, Миришкор туманларида 41-68 фоизни ташкил этади.

Бухоро вилоятида ҳам бу борада аҳвол қониқарли эмас. Вилоят аҳлини ичимлик суви билан таъминлаш даражаси 87 фоизни ташкил этса, Шофирконда 41, Қоракўлда 57, Пешкуда 67 фоиздан иборатлиги ачинарлидир. Ҳисоблагич асбоблардан фойдаланиш қониқарли эмас. Вилоятларда ичимлик суви насос станциялари ва қудуқлар, умуман, сув ўлчагич асбобларига эга эмас. Ер ости сувларидан фойдаланишда ишлатиладиган бурғу қудуқларининг ярми ҳар икки вилоятда яроқсиз ҳолда. Насосларнинг кўпчилиги куйган. Канализация тармоқлари оқсаши оқибатида оқова сувларнинг тоза сув ҳавзаларига қўшилаётгани кечириб бўлмас ҳолдир. Йиғилишда бу муаммо ва камчиликларнинг туб илдизи нималарга бориб тақалишига эътибор қаратилди.

Гап шундаки, «Сув ва сувдан фойдаланиш тўғрисида»ги Қонун 1993 йилдан амал қила бошлаган. Шундан буён ҳаётимизнинг барча соҳаларида туб ислоҳотлар рўй берди. Униб-ўсиш жараёни яққол сезилди. Бироқ сув ислоҳотларидаги ривожланиш ортда қолди. Оқибатда қатор муаммолар юзага қалқиб чиқди. Қолаверса, фуқароларнинг сувдан фойдаланиш ҳуқуқ ва кўникмаларининг пастлиги ҳам бунга қўл келди.

Йиғилишда қонуншуносу амалиётчилар, вазирликлар ва ҳокимлик вакиллари, мутахассису олимлар ўртага ташлаган таклиф-тавсиялардан энг муҳими шундан иборат бўлдики, аввало сувдан фойданишнинг янги ҳуқуқий асосини яратиш лозим. Аммо унга қадар ҳали қилинадиган ишлар кўп. Олий Мажлиснинг Аграр, сув хўжалиги ва озиқ-овқат қўмитаси бу борада мўлжалланаётган вазифаларни амалга оширишда бугунги йиғилишда билдирилган таклифлар ҳамда қабул қилинган қарорларга суянади.

Мамлакат НОРМУРОДОВА, «Халқ сўзи» мухбири.

Матбуот анжумани

Мирзо Улуғбек номидаги Ўзбекистон Миллий университети ташкил топганига яқинда 85 йил тўлади. Ана шу муҳим сана тадбирларини оммавий ахборот воситаларида ёритиш, мустақиллик йилларида таълим соҳасида амалга оширилган ишлар ва истиқбол режалар тўғрисида фикр-мулоҳазалар билдириш мақсадида университет Маданият саройида матбуот анжумани ўтказилди.

Табаррук таълим даргоҳи

— Маълумки, мазкур улуғ даргоҳ мамлакатимиздаги биринчи олий ўқув юрти саналиб, ундан ўнлаб бошқа олий ўқув юртлари, Фанлар академияси ва Марказий Осиёдаги бир қатор ўқув муассасалари ажралиб чиққан, — деди анжуманни бошқарган университет ректори Т.Долимов. —Мустақиллик шарофати билан университет ҳаётида катта ўзгаришлар рўй берди. Жумладан, республикамиздаги бошқа барча университетлар учун таянч олий ўқув юртига айланди, Миллий университет мақомига эга бўлди, магистрлик таълим тизими шаклланди ва айрим ихтисосликлар бўйича хорижий университетлар билан ҳамкорликда кадрлар тайёрлаш йўлга қўйилди.

Университетнинг тарихи ва бугунги фаолияти ҳақидаги танишувдан сўнг журналистлар билан савол-жавоб бўлиб ўтди. Иштирокчилар Кадрлар тайёрлаш миллий дастури бўйича олиб борилаётган ишлар, университет таълим тизимидаги ўзгаришлар ҳақида маълум бир маълумотга эга бўлдилар.

Шунингдек, анжуманда олий ўқув юртлари учун яратилаётган дарсликлар, контракт асосида таълим олиш, педагог-ўқитувчилар ва талабалар ўртасидаги айрим муаммолар хусусида ҳам савол-жавоб бўлиб ўтди.

Р. ЁРЛАҚАБОВ.

Ўтган дам олиш куни пойтахтимиздаги мол-буюм, озиқ-овқат бозорларини айландик. Расталардаги тартибни, озодаликни кўриб рости ҳавасимиз ортди. Энг қувончлиси, бозорларимизда халқимизга хос ва мос маданият шаклланганини кўриниб турибди. Сотувчилар асосан ўзимизнинг молларни мақтаб, таърифини келтириб сотаяптилар.

Бугуннинг гапи

ОДАМЛАР ЯХШИЛАРГА ЭРГАШАДИ

Эсингизда бўлса, бир-икки йил бурун бозорларимизнинг қарийб ярмини қийшиқ пойабзаллар, қоп-қоп уюб ташланган беш кунлик сумкалар, ғарам-ғарам синтетик кийим-кечак, қўлдаёқ титилиб кетадиган латта-путталар, ёқса, ловуллаб ёнадиган сунъий печенье ва бошқа лаш-лушлар эгаллаб ётарди. Усти ялтироқ, ичи қалтироқ буюм-матоларни оддий халқ арзон экан, деб сотиб олаверди. Оқибатда нима бўлди, денг. Не мақсадлар билан харид қилинган буюм ўн кундан ошиб-ошмай хизматини ўтаб бўлди. Баъзилар мақтаб-мақтаб сотилган кўйлагини беш кун ҳам кия олмади. Чоки сўтилиб, ҳилвираб қолди. Демоқчимизки, ички истеъмол бозорини озиқ-овқат, ноозиқ-овқат товарлар билан тўлдиришда ушбу кўнгилсизлик содир этилди. Четники бўлса, кифоя бўлди эди. Одамлар миясига юзаки бир ғоя сингиб қолди: четникини е, четникини кий-кийлар бошланди. Бунинг ҳаммасига аҳолига ялт-юлт мол-матони реклама қилишлар сабаб бўлди. Оми халқ бунга ишонди.

Энг ёмони, бундай арзонгаров моллар, озиқ-овқат маҳсулотлари божхонани четлаб ўтиб келтирилар, унинг сифатига, истеъмол муддатига эътибор қилинмасди. Шу боис озиқ-овқатдан, дори-дармондан соғлиғини йўқотганлар бўлди. Боз устига, назоратсиз, ноқонуний келтирилаётган маҳсулотлардан солиқ ва божхона тўловлари тўлаш ҳақида гап бўлиши мумкин эмасди. Табиийки, бу иқтисодиётимизга ҳам таъсир этди. Агар аҳвол шу тарзда давом этаверса, қолоқ мамлакатлар қаторига тушиб қолишимиз ҳеч гап эмасди.

Маълумки, Вазирлар Маҳкамасининг 2002 йил 6 майдаги 154-қарори республикамизга кенг истеъмол товарларини олиб киришни тартибга солиш, ишлаб чиқарувчиларни ҳимоя қилиш, ички бозорларда истеъмол товарлари савдосини яхшилаш ва товарларнинг ноқонуний олиб келинишининг олдини олишда туб бурилиш ясади. Бу билан мамлакатимизга сифати паст товарлар, айниқса, истеъмол муддати ўтган озиқ-овқатлар, дори-дармонлар олиб кирилишига тўсиқ қўйилди. Божхона назорати кучайтирилди. Ушбу қарор ижросини таъминлашда ҳуқуқ-тартибот органлари вакиллари билан бир қаторда, жамоатчилик ҳам оёққа турганини айтиш ўринлидир. Юртимизнинг чегара ҳудудларида яшовчи аҳоли масъул идора ходимларини ҳуқуқбузарларнинг кирдикорларидан бохабар этиб турдилар. Бир ёқадан бош чиқариб, қилинган ҳаракат натижасида ўтган йилнинг 1 июнидан жорий йилнинг 1 июлига қадар 51227 та ҳуқуқбузарлик ҳолати аниқланди. 19 миллиард 831,8 миллион сўмлик товар-моддий бойликлар қонунбузарлардан олиб қўйилди.

Мамлакатимиз ҳудудига товарларнинг ноқонуний кириб келишининг олдини олиш мақсадида Миллий хавфсизлик, ички ишлар, божхона хизматлари, прокуратура ва чегара қўшинлари ўртасида яқин ҳамкорлик йўлга қўйилди. Натижада кўплаб қонунбузарликлар фош этилди. Жиноий гуруҳлар фаолиятига чек қўйилди. Ҳамкорлик натижаси ўларoқ, 2422 та жиноят иши қўзғатилиб, айбдорлар жавобгарликка тортилдилар. Бундан ташқари, суд ва бошқа ваколатли органлар қарорига мувофиқ, давлат эгалигига ўтказилган 16 миллиард 761,8 миллион сўмлик товар-моддий бойликларнинг 87,7 фоизи сотилиб, давлат даромадига ўтказилди. Бу билан ғайриқонуний йўллар билан қайсидир қаллоб ва нопок кимсаларнинг жиғилдонига тушиши эҳтимоли бўлган салкам 15 миллиард сўмлик маблағ энди хайрли ишларга – Ватан мудофааси, юрт тинчлиги ва осойишталиги, халқимиз фаровонлиги, фидойи меҳнатчиларимизнинг маоши, аёллар ва болалар нафақаси, отахон-онахонлар пенсияси ҳамда талаба ёшлар стипендиялари ва бошқа мақсадлар учун сарфланади.

Юқорида таъкидланганидек, ушбу қарор моҳиятини кенг жамоатчилик ўз вақтида тушуниб етди. Бозордан сифатли мол харид қилиш орқали ўз ҳамёнининг ҳам баракасини сақлаб қолишини теран англади. Бу ўринда, албатта, товарлар контрабандаси иқтисодиётимизга зиён етказишини ва бу ноҳалоллик юзасидан қонунларимизда

(Давоми 2-бетда).

Яна бир боғ

Ўзбекистон Республикаси Фанлар академияси «Ботаника» илмий-ишлаб чиқариш марказининг жўғрофияси изчил кенгайиб бормоқда. Марказга қарашли Амир Темур номидаги Ботаника боғи Элликқалъа туманида иш бошлаганига ўн йилдан ошди. Айни кунда мазкур боғда жаҳоннинг 230 га яқин ноёб дарахт ва буталари ўстирилмоқда.

Яқинда Тўрткўл тумани ҳокимлиги ана шундай боғ барпо этиш ташаббуси билан чиқди. Боғ учун энг унумдор, илмий андозаларга жавоб берадиган жой танланди. Тез орада Тўрткўлнинг ҳам ўз Ботаника боғи бўлади.

Я. ҚЎЧҚОРОВ, «Халқ сўзи» мухбири.

ЭГИЗАКЛАР ОПЕРАЦИЯДАН ЧИҚИШМАДИ

Сўнгги соатда

Бир неча кундан буён дунё аҳлининг эътибори Сингапурдаги Раффлс шифохонасида бўлди. Бу ерда дунёнинг бир гуруҳ машҳур нейрохирурглари Сиам эгизакларининг бошини бир-биридан ажратиш учун ноёб ва ўта қалтис операцияни амалга оширишга уринган эди.

20 соат давом этган жарроҳлик операцияси Ладан учун фожеали тугади. У кўп қон йўқотди, ҳаётини сақлаб қолишнинг иложи бўлмади.

Энди барча умид (операцияни ҳам "Умид" деб номлашди) Лалехдан эди. Бироқ орадан бир оз вақт ўтиб, Лалех ҳам ҳаётдан кўз юмди.

(ЎзА).

(Давоми. Боши 1-бетда).

жавобгарлик белгиланганини тушунтириш ҳам катта самара берганини айтишимиз керак.

Умуман олганда, олиб борилган тадбирлар натижасида, республика ҳудудига катта миқдордаги товарларни контрабанда йўли билан олиб кирилиши камайиб, божхона тўловлари ундирилиши юқори бўлган истеъмол товарларнинг қонуний кириб келиши кўпайди. Жумладан, жорий йилнинг 6 ойи давомида республикага импорт қилинган товарлар 1,2 миллиард долларни ташкил этиб, ўтган йилнинг шу даврига нисбатан 2,8 фоизга, истеъмол товарлари импорти эса 339,78 миллион долларни ташкил этиб, ўтган йилнинг шу даврига нисбатан 10,2 фоизга кўпайди. Шу билан бирга, жисмоний шахслар томонидан товарлар импорти ҳам ўтган йилига нисбатан 2,6 фоизга кўпайиб, 36,9 миллион долларни ташкил этди.

Кўриниб турибдики, амалга оширилган ишлар, товарлар контрабандасига қарши курашиш бўйича олиб борилган тадбирлар натижасида республикага товарларни қонуний кириб келиши кўпайди. Натижада жорий йилнинг олти ойи давомида импорт қилинган товарлардан 140,6 миллиард сўм божхона тўловлари ундирилиб, давлат бюджетига ўтказилди. Бу кўрсаткич ўтган йилнинг биринчи ярим йиллигига нисбатан 1,6 баробарга, яъни 52,7 миллиард сўмга ошди.

Шу билан бирга, жисмоний шахслардан ундирилган тўловлар 25,1 миллиард сўмни ташкил этиб, бу кўрсаткич ўтган йилнинг ушбу даврига нисбатан (8,8 миллиард сўм) 2,8 баробарга кўпайди. Товарларнинг божхона қийматлари реал нархларга яқинлашуви натижасида аввал паст нархларда расмийлаштирилган товарлар бўйича шу йилнинг ўтган даврида жами 2,3 миллиард сўм миқдоридаги божхона тўловлари қўшимча равишда ундириб олинди.

— Мен хориждан мол-буюм келтириш билан шуғулланаман, — дейди тадбиркор З. Ортиқов. — Ҳар қадамимиз қонуний бўлгани, божхона тўловлари белгиланган тартибда амалга оширилгани, солиқ тўлашдан қочмаганимиз туфайли бемалол ишлаётибмиз. Фирмамизнинг иқтисодий аҳволи ёмон эмас. Ўрни келганда бир гапни айтмоқчи эдим. Қонун асосида иш юритган одам ҳеч маҳал кам бўлмайди.

ОДАМЛАР ЯХШИЛАРГА ЭРГАШАДИ

Тўғри фикр. Шу боис юртимизга хориждан маҳсулот олиб келаётганларнинг асосий қисми жисмоний шахслардир. Улар томонидан ички бозоримизга ўтган олти ой мобайнида 36 миллион доллардан ошиқ товарлар келтирилди. Натижада улардан ўтган йилга нисбатан салкам 9 миллиард сўм кўп божхона тўловлари ундирилди. Демоқчимизки, бугунга келиб ўзини ишбилармон деган борки, айланма йўллар орқали товар олиб келишни ва унинг оқибатини тарозининг бир палласига, қонуний импортни амалга оширишни иккинчи палласига қўйиб таққосламоқда. Яна таъкидлаймизки, контрабанда йўли билан божхона расмийлаштирувини ноқонуний четлаб, сифатсиз товарлар олиб кириш кескин камаймоқда. Бу қувончли ҳол, албатта.

Бундан ташқари, Ўзбекистон Республикаси Президентининг 2002 йил 6 ноябрдаги Фармонига асосан республикага ноқонуний йўллар билан товарлар олиб кирилишида фойдаланилган автотранспорт воситалари эгаларининг мулкий жавобгарлиги кучайтирилди. Ҳозирга қадар суд қарорлари билан давлат эгалигига ўтказилган автотранспорт воситаларидан 241 таси ижрога қаратилган. Шулардан 207 таси аукционлар орқали сотилиб, тушган маблағ тегишлича бюджетга ўтказилди.

Эътиборлиси шундаки, товарларнинг контрабанда йўли билан кириб келишига чек қўйиш чоралари туфайли божхона тўловлари ундирилиши юқори бўлган истеъмол товарларини қонуний олиб кириш кўпайди. Валюта курси мустаҳкамланиб, расмий ва «қора бозор» курсларининг тенглашиши ва барқарорлигини таъминлашга эришилди. Импорт товарлари божхона қийматини аниқлаш механизмини такомиллаштириб, Хитой, Туркия, Россия Федерацияси каби давлатлар божхоналари билан товарлар нархлари бўйича маълумот алмашиш йўлга қўйилди. Божхонада импорт товарларни ички бозор нархларидан бир неча баравар паст нархларда расмийлаштириш амалиётига чек қўйилди.

Ҳозир республика савдо корхоналари ва бозорлари маҳаллий ишлаб чиқарувчилар томонидан тайёрланган истеъмол товарлари билан тўлдирилиб, савдо ҳажми кўпайиши кузатилаётганлигини таъкидлаш жоиз. Шу сабаб бугунги кунда бозорларимизда харидорлар ўзимизда ишлаб чиқарилган маҳсулотларни бажонидил харид қилмоқдалар.

Яна сўзимиз бошига қайтсак. Халқ бозорларимиздаги маданият ҳақида гапиргандик. Бу ўз қадрини биладиган одам учун мўлжалланган ўзимизнинг сифатли, бежирим, маҳсулотни мақтаб, кўз-кўз қилиб сотиш ва харид қилиш маданияти ҳам эди. Демак, одамларни эзгуликка бошлашда ҳикмат кўп экан.

Қ. ЭШМАТОВ,
«Халқ сўзи» мухбири.

Қуйи Чирчиқ тумани ғаллакорлари жорий йилда 29 минг 627 тонна сара дон етиштиришни ният қилган эдилар. Ҳосил ниятга яраша мўл бўлди. Ўрим-йиғимнинг дастлабки кунлариданоқ натижа маълум бўлиб қолди. Биргина «Шуҳрат–2» фермер хўжалиги ҳар гектар ердан 55 центнердан ҳосил кўтарди. Қолган хўжалик ва фермерлар ҳам ҳосил натижасидан хурсанд.

«Кейс» операторлари Холмирза Худойназаров ва Қурбонали Қамбаровлар кунига 22 гектар майдондаги ғаллани нестнобуд қилмай ўриб-йиғиб олишга эришаётир.

— Ғалланинг мўл бўлиши — фаровонлик, тўкинлик белгиси, — дейди «Шуҳрат–2» фермер хўжалиги раҳбари Ш. Субанов.

СУРАТДА: «Кейс» оператори Қурбонали Қамбаров тасвирланган.

Рустам ДОСТОН олган сурат.

Хабарлар оқимидан

Жиззахда Республика Олий Мажлиси инсон ҳуқуқлари бўйича вакили (Омбудсман), Ўзбекистон Республикаси Президенти ҳузуридаги стратегик ва минтақалараро тадқиқот институти ҳамда мамлакатимиздаги инсон ҳуқуқлари миллий маркази Германиянинг Конрад Аденауэр фонди билан ҳамкорликда халқаро анжуман ўтказди.

Мавзу — инсон ҳуқуқлари ҳимояси

Тадбирда инсон ҳуқуқлари тўғрисидаги Халқаро шартномалар, конвенцияларга қўшилиш, мамлакат қонунларини халқаро ҳуқуқ меъёрларига мослаштириш жараёнларининг қандай борётганлиги каби долзарб мавзулардаги маърузалар тингланди.

Семинар иштирокчилари вилоятдаги меҳнат-ахлоқ тузатиш муассасалари фаолияти билан ҳам танишдилар.

Б. САТТОРОВ,
«Халқ сўзи» мухбири.

Ишловчига иш кўп

Навоий вилоятининг энг чекка тумани — Учқудуқда аҳоли сони йил сайин ошиб бораяпти. Лекин ишсизлик борасида бирор жиддий муаммога дуч келинганн йўқ. Бунда ҳар чоракда ўтказилаётган меҳнат ярмаркаларини муҳим аҳамият касб этяпти.

«Қизилқум» маданият саройида бўлиб ўтган шундай тадбирда 600 га яқин янги иш ўринлари тавсия қилинди. Қарабсизки, 500 дан ортиқ ёшлар, уй бекалари муқим иш жойларига эга бўлишди.

А. ПИРМАТОВ,
«Халқ сўзи» мухбири.

«ЎзАвтоҚозоғистон» — ҳамкорликнинг янги меваси

Куни кеча Алмати шаҳрида бўлиб ўтган "Марказий Осиё ҳамкорлиги" ташкилотига аъзо давлатлар раҳбарлари саммитида мамлакатларимиз минтақа миқёсида икки томонлама ва кўп томонлама ҳамкорликнинг кенгайтириш борасида янгидан-янги имкониятларни унумли фойдаланаётгани яна бир бор эътироф этилди.

Президентимиз Ислом Каримовнинг Қозоғистонга ташрифи ва ушбу минтақавий анжумандаги иштирокини, умуман, саммит якунларини оммавий ахборот воситаларида ёритиш мақсадида бу ерга келган бир гуруҳ ўзбекистонлик журналистлар ана шу ҳамкорликнинг амалий натижаларига деярли ҳар қадамда дуч келдик, десак муболаға эмас.

Алматининг марказий ва гавжум кўчаларидан бирида юртимизда ишлаб чиқарилаётган "Нексия", "Матиз", "Дамас", "Тико" каби машиналаримизни қардошларимизга нафақат кўз-кўз қилаётган, балки харид учун қулай ва кафолатли шарт-шароит яратиб бераётган "ЎзАвтоҚозоғистон" қўшма корхонаси ана шундай ҳамкорлигимизга бир мисол — иқтисодий алоқаларимизнинг мужассам мевасидир.

Яқинда иш бошлаган ушбу қўшма корхона "Ўзавтосаноат" ассоциацияси ва Қозоғистоннинг "Меркур" холдинг компанияси ўртасидаги икки йиллик ўзаро саъй-ҳаракатлар натижаси ўлароқ ташкил этилган. У, асосан, "ЎзДЭУавто" қўшма корхонасининг барча русумдаги автомобиллари, шунингдек, "Ўзотойол" мидибуслари, яъни кичик автобуслари савдоси билан шуғулланади.

Айтиш жоизки, "Меркур" холдинг компанияси дунёнинг "Фольксваген", "Ауди", "Вольво", "Форд" каби номдор фирмалари билан яхши алоқа боғлаган ва Қозоғистон бозорида уларнинг маҳсулотлари савдосини муваффақият билан йўлга қўйган йирик дистрибьютор, содда қилиб айтганда, ўз ишининг ўзини билган ташкилот ҳисобланади. "ЎзАвтоҚозоғистон" қўшма корхонаси тижорат директори Арслон Хайровнинг гапларига қараганда, "ЎзДЭУавто" автомобиллари, аввало, юксак сифати, замонавий дизайни, қулай нархи билан харидоргир бўлиб, ўз бозорини тез топади. Ўзбек автомобилсозларининг маҳсулотларининг ана шу афзалликлари, албатта, нуфузли ва бозоргир товарлар савдоси борасида муайян тажрибага эга "Меркур" компанияси мутахассислари эътиборини ўзига жалб этди.

— Ўзбекистон машиналарини тўғридан-тўғри заводнинг ўзидан олиб, Қозоғистон бозорида тақдим этишга қатъий жазм қилиб адашмаганимизни экан, — дейди А.Хайров. — Негаки, корхона ташкил этилганидан буён ўтган дастлабки ойдаёқ элликдан ортиқ "ЎзДЭУавто" машиналарини сотдик. Бу маҳсулотларга талаб кундан-кун ортиб бораётганидан мамнунмиз.

Бундан ташқари, хозирга қадар Самарқанддаги автозаводимиз — "СамКочАвто"нинг йиғилмадан зиёд "Ўзотойол" мидибуслари Алмати шаҳри атрофидаги йўналишларда йўловчилар узоғини яқин қилмоқда.

Ўзбекистонлик вакил — "ЎзДЭУавто" қўшма корхонаси бош директори ўринбосари А.Олимжоновнинг айтишича, "ЎзАвтоҚозоғистон" қўшма корхонасини ташкил этиш билан боғлиқ икки йиллик давр мобайнида қозоғистонлик ҳамкорлар билан биргаликда бу ерда икки юзга ортиқ автомобилимиз сотилган.

Қўшни мамлакатга машиналаримиз бозори тобора кенгаяётгани кишини қувонтиради. Айтайлик, "Дамас"ни тадбиркор ва ишбилармон қардошларимиз аллақачон бе миннат дастёр деб билса, "Матиз" қозоғистонлик ёшларнинг, айниқса, хотин-қизларнинг севимли уловига айланиб боряпти.

"ЎзАвтоҚозоғистон", айни чоғда, фақат машиналаримиз савдоси билангина чекланиб қолмоқчи эмас. Қўшма корхона ўз мижозларига сифатли ва кафолатли сервис хизматлари кўрсатиш, автомобиль эҳтиёт қисмлари савдосини ташкил этиш мақсадига ҳам жадал иш олиб бораётир. Яқин истиқболда бу ерда бир неча йирик сервис маркази ва замонавий автосалон ана шу эзгу ниятларни рўёбга чиқаришига ишончимиз комил.

Абдувоҳид ТЎРАЕВ олган суратлар.

Ғулом МИРЗО,
ЎзА махсус мухбири.

Қонун лойиҳалари муҳокамада

Мукаммаллик мезон бўлса...

Яқинда матбуотда чоп этилган бир қатор қонун лойиҳалари билан танишиш асносида айрим фикр-мулоҳазаларни билдириш зарурати сезилди. Аввало шуни айтиш жоизки, муҳокамага ташланган қонун лойиҳалари ҳақиқатан долзарб ва фавқулодда аҳамиятлидир. «Банк сири тўғрисида»ги қонун лойиҳаси шулар жумласидандир. Лойиҳанинг 1-моддасида айтилганидек, қонуннинг мақсади банк сирини ташкил этувчи маълумотларни олиш, сақлаш, муҳофаза қилиш, ошкор қилиш ва тақдим этиш соҳасидаги муносабатларни тартибга солишга қаратилган. Демоқчи бўлганимиз, қонуннинг номи ва мазмун-мундарижасиси бир-бирини тўлдиради.

Лойиҳанинг 4-моддасида «учинчи шахслар» ҳақида гап кетади. Ва, унда Марказий банк учинчи шахслар тоифасига кирмаслиги қайд этилади. Назаримизда, бу ҳол Фуқаролик, Фуқаролик-процессуал қонунчилигимизнинг умумий руҳига тўғри келмайди. Мижознинг банк билан боғлиқ муносабатлари тўла шартномавийликка асосланади. Бундан келиб чиқадики, улар ўртасидаги шартномалар икки томонлама характерлидир. Шу маънода, ушбу меъёр таҳрири қуйидагича бўлиши лозим, деб ҳисоблаймиз. «**Банк ва унинг мижози (вакили)дан ташқари бошқа барча шахслар учинчи шахслар ҳисобланади**».

Лойиҳанинг 6-моддаси 2-қисмининг охирида «...қонун ҳужжатларида назарда тутилган ҳоллар бундан мустасно» дейилади. Шу ернинг ўзида бу ҳоллар қайси ҳоллар эканлиги кўрсатиб кетилса, мазкур норма янада пишиқ-пухта бўларди. 10-моддада «...суднинг кучга кирган қарори...» назарда тутилади. Ўзбекистон Республикаси Фуқаролик-процессуал кодексидан келиб чиқадиган бўлсак, иш мазмунан кўриб, ҳал қилинганидан кейин чиқариладиган актнинг номи нади. Демак, юқоридаги ибора «...суднинг кучга кирган ҳал қилув қарори...» дея ўзгартирилса мақсадга мувофиқ бўларди.

«Жамоат фондлари тўғрисида»ги қонун лойиҳаси ҳам бугунги кунда беқиёс аҳамият касб этади. Бироқ мазкур лойиҳа моддаларига ҳам қатор ўзгартиш ва қўшимчалар киритиш керакка ўхшайди.

Масалан, лойиҳанинг 4-моддаси «Фондларнинг турлари»га бағишланади. Аммо бу ерда негадир жамоат фондларининг халқаро тури акс эттмаган. Ваҳоланки, бугунги кунда мамлакатимиз ижтимоий ҳаётида халқаро фондларнинг фаолияти ҳам беқиёсдир. Шу муносабат билан, мазкур ҳал қилув қарори ҳисобланади. модданинг 1-қисмини «**Ўзбекистон Республикасида халқаро, республика фондлари ҳамда маҳаллий фондлар ташкил этилади ва фаолият кўрсатади**», деб ўзгартириш ҳамда бундан келиб чиқиб, 2-қисмда халқаро фондга таъриф бериш лозим. Шунда модда 4 қисмдан иборат бўларди.

13-модданинг 1-қисми 5-хатбошиси «фонд уставидан...» ибораси «тузилажак фонд уставидан...» деб берилса, мантиқийроқ бўларди. 15-моддада «фондни давлат рўйхатидан ўтказиш ва қайд этишни рад қилиш асослари акс этади. Фикримизча, лойиҳанинг ушбу моддаси 1-қисми ҳали тўлиқ эмас. Шунинг учун унга Конституциянинг 57-моддаси, «Терроризмга қарши кураш тўғрисида» қонуннинг 29-моддасидан келиб чиқиб, тегишли тўлдиришлар қилиш лозимга ўхшайди. Яна бир гап тақлиф шуки, 17-модданинг 2-қисми тил қоидаларидан келиб чиқиб, «**Фонд қонун ҳужжатларига мувофиқ бошқа ҳуқуқларга ҳам эга бўлиши мумкин**» деган шаклда берилиши лозим.

18-модданинг 1-қисмига 3-хатбоши сифатида қуйидаги жумлани киритиш лозим: «**ўз фаолиятини амалга ошираётганида фуқароларнинг, ўзга ташкилотларнинг, давлатнинг ҳуқуқлари ва қонуний манфаатларини бузмаслиги**». Бундай ҳолда модданинг 3-6-хатбошилари мос равишда 4-7-хатбоши бўлиб қолади.

19-модданинг 4-қисмида «Фондни ташкил этиш учун зарур дастлабки маблағларнинг энг кам миқдори Ўзбекистон Республикаси Вазирлар Маҳкамаси томонидан белгиланади» дейилади. Фикримизча, бошқа қонун ҳужжатлари ва аналогиядан келиб чиқсак, бу миқдорни энг кам ойлик иш ҳақига нисбатан олиб, қайд қилсак, пировардида, бу ҳолни қонуннинг ўзида тўғридан-тўғри кўрсатсак, мақсадли бўларди.

Миродил БАРАТОВ,
ҳуқуқшунос.

Замона зайли ҳамиша қатъий бўлади: шамол қаён эсса, бошоқ ўшал томон эгилади. Шу жараёнда кимнингдир ови ҳам, дови ҳам бирдек юришади. Кимдир бошқалар ҳисобига тўғри йўлдан адашади. Бора-бора боши гангиб, ўзи аросатда қолади. Бизнингча, қуйидаги ҳангома бунга яққол мисол бўла олади...

Журналист суриштируви

ҒИРРОМЛИК

Ёхуд эзгу ниятда банкдан қарз олган тадбиркорнинг чув тушгани хусусида

Балиқчилик Шермамат Розиқов 1994 йили ҳайрли бир юмушга қўл урди. Ўзи яшайдиган "Хўжаобод" қишлоғида хусусий дорихона очди. Унга яхши ниятда "Сардорбек" деян ном қўйди. Шу ҳудудаги шифохона ҳамда "Сардор — А", "Женьшен" хусусий фирмалари билан алоқа ўрнатди. Сўнгра дадил иш киришди. Эл саломатлигини мустаҳкамлашга ҳаҳоли қудрат ҳисса қўша бошлади.

Бироқ, гул тикансиз, ҳунар машаққатсиз бўлмаганидек, тадбиркорлик ҳам беташвиш кечмайди. Чўнтаги бўш, кўнгли нотинч ишбилармон узоққа бормайди. 2000 йил ёзига келганда Шермамат ҳам иқтисодий жиҳатдан бирмунча қийналиб қолди. Оғирти кучлилигидан зўр бериб ва истадан қутулиш чораларини излайди. Излай-излай, энг қулай усулини топади. "Ҳамкорбанк" (собиқ "Андижонбанк")дан молиявий мадад олишга аҳд қилади. Икки йилга 500 минг сўмлик кредит сўраб, банкнинг Чинобод бўлимига мурожаат этади.

Тўғрисини тан олиш керак, банк бўлими бошқарувчиси Ойбек Мирзааҳмедов тадбиркор раҳбини қайтармайди. Ўша йил 27 июнь куни икки ўртада тузилган 135-сонли кредит шартномасини имзолайди. Аммо уни расмийлаштириш жараёнида жорий қонун-қоидаларга риоя қилмайди. Аниқроғи, "Ўзбекистон Республикаси банкларида кредит ҳужжатларини юритиш тартиби тўғрисида"ги Низом талабларини қўпол равишда бузади. Мижознинг солдалигидан фойдаланиб, яккаш шахсий манфаати нуқтаи назаридан иш юритади. Биринчидан, шартноманинг иккала тараф учун ҳам ўнғай — ўзбекча муқобили бир четда қолиб, компьютерда терилган, мижоз яхши билмайдиган-тушунмайдиган русча матнини танлайди. Иккинчидан, унинг сўзларини бўш қолдирилган ўринларидан айримларинигина сиёҳ воситасида давлат тилида тўлдиради. Қарз олувчининг мажбуриятлари акс этган бўлимнинг кредитдан фойдаланганлик учун ойлик тўлов фоизлари ва кечиктирилган кунлар учун жарима миқдори кўрсатилган бандларидаги, шунингдек, "Алоҳида шартлар" қисмидаги очиқ катакларга эса ҳеч қандай ёзув битмайди. Ҳужжатнинг бўш жойини «Z» белгиси билан атайлаб тўлдирмайди. Учинчидан, шартнома давлат нотариал идорасида тасдиқлангач, бир нусхасини шу заҳотиёқ мижозга бериш ўрнига уни тегишлисини ҳам ўзида олиб қолади. Устига устак, мижоз тақдим этган бизнес-режани ҳам ҳеч қайтармади.

Турган гап, Шермамат Розиқов бу қолатларга эътибор бермайди. Маблағ топганига хурсанд бўлиб, фаолиятини давом эттиради. Лекин шартнома нусхаси қўлида эмаслиги боис зиммасидаги мажбуриятларини яхши англамайди. Банк шохобчасидагилар эса фурсатни ғанимат билиб, ғалати йўл тутишади. Келишилган муддат ҳали тугамасданоқ, "Сардорбек" ҳисоб рақамидаги пул маблағларини унинг иш юргизишига эмас, балки қарзни қоплаш учун йўналтиришади. 2001 йил 27 июль, 8 октябрь, 30 октябрь кунлари жами 348 минг сўм пулни Шермамат Розиқовни огоҳлантирмаган ҳолда ушлаб қолишади. Буям камлик қилгандай, 122 минг сўмини хусусий дорихонага мутлақо алоқаси йўқ "Роҳат" номли кўп тармоқли фирмага ўтказиб юборишади.

Қарабсизки, Шермамат Розиқов маблағ айланишидан келадиган 350220 сўмлик фойдадан маҳрум бўлади. Ҳамкорларига берган ваъдасини бажаролмай изза торади. Иши касод бўлганидан изтироб чекади. Ноилож қолгандан ҳатто молини сотади. Банкчилардан ҳеч ким дард-хасратига қулоқ тутмагач, вилоят адлия бошқармасига арзнома битади. Хайриятки, бу махкамадагилар уни ёлғизлатиб қўймайдилар. Можаро тафсилотларини синчиклаб текширишга киришадилар. Энг аввало, шартнома нусхасининг бирови Шермамат Розиқовга берилишини талаб қиладилар. Сўнгра бошқаларига таққослаб кўрадилар. Шу аснода тадбиркорнинг ҳуқуқлари қўпол равишда бузилганини аниқлайдилар. Чунончи, Шермамат Розиқовнинг қўлига теккани ва давлат нотариал идорасида сақланаётганнинг "Особые условия" банди нечундир бўш қолдирилганининг, банк бўлимидагисига эса "Кредитни қайтариш муддати тугаши ... қилинди, кредит жадвалга асосан қайтарилиш шарт" жумласи ёзилганининг, лекин бу қўшимча келишув томонлар имзоси ва муҳри билан тасдиқланмаганини бўлгани ва ҳоказолар.

Пировардида, банк бўлими бошқарувчиси "Сардорбек" раҳбарини қарз муддатидан олдин ундириладиганини бохабар этмаган, кредитни қайтариш муҳлати тугамай туриб, шартнома талабларини бузган, бирёқламаликка йўл қўйиш тўғрисида мижози ҳақ-ҳуқуқларини чеклаб, унинг пул айланма маблағи кўпайишига ҳамда фаолияти ривожига тўсқинлик қилган, деган тўхтамга келишади. Шунга мувофиқ, бошқарма бошлиғи Р. Имомов 2001 йил 16 мартда "Сардорбек" ва унинг раҳбари манфаатларини кўзлаб, фуқаролик ишлари бўйича Избоскан туманлараро судига даъво-ариза киритади. Банк бўлими ҳамда бошқарувчи Ойбек Мирзааҳмедовдан ноқонуний ушлаб қолинган 348 минг сўмни, маблағ айланиши натижасида тушиши кўзда тутилган 350220 сўмлик фойдани, қўшимча равишда тадбиркорга етказилган 1 миллион 500 минг сўмлик маънавий зарарни ҳам ундириб беришни сўрайди.

Қолдар ишни қилиб қўйган Ойбек Мирзааҳмедов ҳам сира бўш келмайди. Билъакс, ётиб қолгунча отиб қолишни афзал кўради. Қарши даъво-ариза битиб, Шермамат Розиқов билан имзолаган шартнома ... бўйича ... қилиниб ... ни, касса режаси ҳамда безнес-режага амал қилмаганини, бунинг оқибатида банк хо... димлари назорат ... бир неча ойга ... чўзди. Суд мажлисида эса тарафлар ... ҳақиқатни ... бўй бериб ... кўрилиб ... мисоли шартномага илова қилинган кредитни қайтариш жадвалига бинодан ушлаб қолинганини баён қилади. Шуларни назарда тутиб, талабгор даъвосини рад этиб, ундан банк ва банк ходимларига етказилган моддий-маънавий зарарни 1594929 сўмга баҳолаш, бюджетга 152 минг сўмлик қолдиғи билан биргаликда ундириб беришни талабини қўяди.

Хуллас, мол аччиғи жон аччиғига айланади. Иккала томон ҳам ўзининкини маъқуллашда бир-бирдан ўтиб тушади. Ана шундай танг вазиятда судья Б. Ибрагимов масалага жиддий ёндашиш ўрнига қатор процессуал хатоликларга йўл қўяди. Аввалига низони кўриб чиқишни бир неча ойга чўзади. Суд мажлисида эса тарафлар кўргазмаларини, улар келтирган далилларни атрофлича текширмайди. Қўшимча гувоҳларни тўлиқ сўроқ қилмайди. Шартнома нусхаларида кескин тафовут мавжудлигига эътибор қаратмайди. Мазкур ҳужжатнинг учинчи нусхаси сақланаётган давлат нотариал идораси вакилини судга чақириб, қай бири ҳақиқий, қай бири қалбаки эканлигига қонуний баҳо бермайди. Шундай эса-да, аллия бошқармаси даъвосини рад этиб, жавобгарникини қисман қаноатлантиради. 2002 йил 5 июль куни Шермамат Розиқовдан 152 минг сўмлик асосий қарзни ҳамда кредит фоизларини вақтида тўламаганлиги сабабли банкка етказилган 94929 сўмлик зарарни ундириш юзасидан ҳал қилув қарори чиқаради. Аммо уни тарафларга тушунтирган ҳолда ўқиб эшиттирмайди. "Эртага эълон қиламан", деб ваъда берадию, ўша кундан эътиборан меҳнат таътилига чиқиб кетади.

Энг ажабланарлиси, суд мажлиси баённомасини котиб сифатида аслида Б. Каримов тўлдириб боради. Ҳал қилув қарорида эса бу вазифани гўёки О. Йўлдошев бажарган деб кўрсатилади. Шунингдек, қарорнинг кириш қисмида жавобгарнинг қарши даъво-аризаси ишга қўшиб кўрилиши айтилмаса-да, асослантирувчи ва хулоса қисмида у ҳақда беҳуда малол сўз юритилади. Ёки бошқа мисол: суд мажлисида адлия бошқармаси ходими Фазлиддин Шамсиддинов вакил, "Чин-ҳуқуқ" адвокатлик фирмаси бошлиғи Исмоилжон Шамсиддинов Шермамат Розиқовнинг ҳимоячиси сифатида қатнашиб келган бўлса-да, уларга иш якунланаётган хабар қилинмайди. Оқибатда даъвогарлар суд хулосасидан анча кеч, оқибаротдан дарак топишади.

Қарангки, ишни аччиқ ичакдек роса чўзиб 2002 йил декабрида апелляция тартибида кўрган вилоят суди судлов ҳайъати ҳам бу хато-камчиликларга парво қилмайди. Ҳал қилув қарорини ўзгаришсиз, даъвогарлар шикоятини қаноатлантирмасдан қолдиришга ҳукм чиқаради. Вилоят суди раиси А. Маҳмудов ҳам 2003 йил апрелида бу хулосага қўшилиб, даъвогарларнинг назорат тартибидаги шикоят-аризасини оқибатсиз қолдиради. Охироқибат эзгу ишга бел боғлаган Шермамат Розиқов чув тушади. Кредит шартномасининг ўзидаги нусхасини ўзгартириб олган банк бўлими бошқарувчиси эса ғалаба қозонади.

Албатта, бу билан биз қонуншунослар ишига аралашиб, хусусий дорихона раҳбарини оппоқ қилиб кўрсатиш ниятида эмасмиз. Негаки, юқорида эслатганимиздек, унда ҳам хато бор. Эл корига ярашни ўйлагану, тадбиркор сифатида ҳақ-ҳуқуқини яхши танимаган. Бўш-баёвлигига бориб, шартнома нусхасини иссиғида талаб қилиб олмаган. Шул сабаб бугунга келиб, ана, жабрини тортаяпти, руҳан азоб чекаяпти. Бундан қатъи назар, биз бу фикрлар туфайли эслатиб ўтишимиз жоиз: рўй берган можаро, биринчи навбатда, банк шохобчаси ходимларининг ғирромликлари оқибатида келиб чиққан. Агар улар шартномани мижоз бемалол ўқиб ва уқиб оладиган тилда тўлдирганларида, нусхасини унинг қўлига тутқазиб, бурч-вазифасини тўла-тўкис тушунтирганларида аргончка ташвишу овораргарчиликларга асло ҳожат қолмасди. Суд масалани барча жиҳатини ҳисобга олиб, шартнома нусхалари нега ҳар хил эканлигига ойдинлик киритганида, адолатдан бўларди.

Энди-чи?.. Бўлар иш бўлиб, бўёғи сингган. Ҳаммасиданам ачинарлиси, мижознинг банкка нисбатан ишончи йўқолган. Тадбиркорликка иштиёқи сўнган. Бинобарин, нафақат тижорат соҳасида, балки бошқа соҳаларда ҳам ҳалоллик ва адолатнинг тантана қилишига салбий таъсир кўрсатиши табиий. Бунинг эса оқибати ёмон. Қолаверса, бундай жиддий ҳолатлар ислоҳотлар самарасига путур етказади. Шу боис ўқувчиларимиз ҳаммаси ... бўлишини ... ҳолат ... қараламасдир, ... ўрганилиб, тегишли хулоса чиқарилади, деб умид қиламиз. Айбдорлар ... жавоб берадилар.

Лекин ҳали ҳам кеч эмас. Ўйлаймизки, ҳали ҳам ... ҳамда ... рўёбга ...

Одилжон ШОДМОНАЛИЕВ,
Абдунаби ҲАЙДАРОВ,
"Халқ сўзи" мухбирлари.

Газетада босилмади, аммо...

Қарз, қарзни бериш — фарз

Жиззах вилоятининг Янгиобод туманида яшовчи А.Абдуқаюмов таҳририятимизга йўллаган аризасида А.Мамасолиев исм-шарифли киши ундан тўмак ички иш бўлими идораси қурилиши жараёнида 720 минг сўмлик бинокорлик ашёларини қарзга олгани, бироқ уни кейинчалик қайтариб бермаганлигини тўғрисида шикоят қилганди. Биз у келтирган далилларни текшириш ва қонуний чора кўриш учун Жиззах вилояти прокуратурасига жўнатгандик. Шу муносабат билан вилоят прокурорининг биринчи ўринбосари Т.ХАЙТАЛИЕВдан расмий жавоб олдик.

Жавобда таъкидланишича, ариза юзасидан текширув ўтказилган. Пировардида А.Абдуқаюмовнинг важлари ўз тасдиғини топган. А.Мамасолиев қарз сифатида олган 720 минг сўм миқдоридаги маблағ эгасига тўлиқ ундириб берилган.

ЎЗБЕКИСТОН РЕСПУБЛИКАСИ ОЛИЙ ТАЪЛИМ МУАССАСАЛАРИ 2003/2004 ЎҚУВ ЙИЛИ УЧУН ҚУЙИДАГИ ТАЪЛИМ ЙЎНАЛИШЛАРИ БЎЙИЧА БАКАЛАВРИАТГА ҚАБУЛ ЭЪЛОН ҚИЛАДИЛАР

(Давоми. Боши ўтган сонда).

Шифр	Вазирлик ва идоралар, олий таълим муассасалари ва таълим йўналишлари
	технологияси
5620500	Қишлоқ хўжалик маҳсулотлари етиштириш, сақлаш ва уларни дастлабки қайта ишлаш технологияси
28	**Самарқанд давлат университети**
5140800	Педагогика ва психология
5140900	Касб таълими (соҳалар бўйича)
5141000	Мусиқий таълим
5141500	Миллий истиқлол ғояси; ҳуқуқ ва маънавият асослари
5141600	Бошланғич таълим ва спорт-тарбиявий иш
5141700	Мактабгача таълим ва болалар спорти
5141800	Дефектология
5141900	Жисмоний тарбия ва жисмоний маданият
5142000	Меҳнат таълими
5220100	Филология:
	ўзбек тили
	рус тили
	тожик тили
5220200	Тарих (мамлакатлар ва минтақалар бўйича)
5220300	Фалсафа
5310300	Социология
5340100	Иқтисодиёт (тармоқлар бўйича)
5340200	Менежмент (соҳалар бўйича)
5380100	Юриспруденция
5420100	Биология
5440100	Физика
5440200	Механика
5440400	Кимё
5440500	География
5460100	Математика
5480100	Амалий математика ва информатика
5521700	Электроника ва микроэлектроника
5521900	Информатика ва ахборот технологияси
5620100	Агрокимё ва агротупроқшунослик
5850200	Экология ва табиатдан фойдаланиш
29	**Самарқанд давлат чет тиллар институти**
5220100	Филология:
	инглиз тили
	немис тили
	француз тили
	корейс тили
30	**Самарқанд давлат архитектура-қурилиш институти**
5140900	Касб таълими (қурилиш)
5140900	Касб таълими (санъатшунослик)
5140900	Касб таълими (муҳандислик коммуникациялари қурилиши)
5210900	Дизайн
5340200	Менежмент (соҳалар бўйича)
5520600	Машинасозлик технологияси, машинасозлик ишлаб чиқаришлари жиҳозлари ва уларни автоматлаштириш
5521100	Ер усти транспорт тизимлари
5540100	Геодезия, картография ва кадастр
5580100	Архитектура
5580200	Бинолар ва иншоотлар қурилиши (турлари бўйича)
5580400	Муҳандислик коммуникациялари қурилиши
5580500	Қурилиш материаллари ва буюмларини ишлаб чиқариш технологияси
5620700	Ер тузиш ва ер кадастри
5850100	Атроф-муҳит муҳофазаси (тармоқлар бўйича)
5860100	Ҳаётий фаолият хавфсизлиги
31	**Самарқанд кооператив институти**
5140900	Касб таълими (ижтимоий-иқтисодий соҳа)
5340100	Иқтисодиёт (тармоқлар бўйича)
5340200	Менежмент (соҳалар бўйича)
5340300	Маркетинг (тармоқлар бўйича)
5340400	Бизнес
5340600	Молия
5340900	Бухгалтерия ҳисоби ва аудит
5541100	Озиқ-овқат технологияси (маҳсулотлар турлари бўйича)
32	**Термиз давлат университети**
5140900	Касб таълими (ижтимоий-иқтисодий соҳа)
5140900	Касб таълими (Кимёвий технология, Биотехнология)
5140900	Касб таълими (Қишлоқ хўжалик маҳсулотлари етиштириш, сақлаш ва уларни дастлабки қайта ишлаш технологияси, Агроинженерия)
5141000	Мусиқий таълим
5141500	Миллий истиқлол ғояси; ҳуқуқ ва маънавият асослари
5141600	Бошланғич таълим ва спорт-тарбиявий иш
5141700	Мактабгача таълим ва болалар спорти
5141900	Жисмоний тарбия ва жисмоний маданият
5142000	Меҳнат таълими
5220100	Филология:
	ўзбек тили
	инглиз тили
	немис тили
	рус тили
5220200	Тарих (мамлакатлар ва минтақалар бўйича)
5310200	Психология
5340100	Иқтисодиёт (тармоқлар бўйича)
5340200	Менежмент (соҳалар бўйича)
5340600	Молия
5420100	Биология
5440100	Физика
5440400	Кимё
5440500	География
5460100	Математика
5480100	Амалий математика ва информатика
5521200	Транспорт воситаларини ишлатиш ва таъмирлаш
5620100	Агрокимё ва агротупроқшунослик
5850200	Экология ва табиатдан фойдаланиш
33	**Фарғона давлат университети**
5140900	Касб таълими (соҳалар бўйича)
5141000	Мусиқий таълим
5141200	Чақириққача ҳарбий таълим
5141500	Миллий истиқлол ғояси; ҳуқуқ ва маънавият асослари
5141600	Бошланғич таълим ва спорт-тарбиявий иш
5141900	Жисмоний тарбия ва жисмоний маданият
5220100	Филология:
	ўзбек тили
	инглиз тили
	немис тили
	француз тили
	рус тили
5220200	Тарих (мамлакатлар ва минтақалар бўйича)
5310200	Психология
5310300	Социология
5340100	Иқтисодиёт (тармоқлар бўйича)
5420100	Биология
5440100	Физика
5440400	Кимё
5440500	География
5460100	Математика
5480100	Амалий математика ва информатика
5620100	Агрокимё ва агротупроқшунослик
5810400	Ижтимоий-маданий фаолият
5810500	Халқ ижодиёти (турлар бўйича)
5850200	Экология ва табиатдан фойдаланиш
34	**Фарғона политехника институти**
5140900	Касб таълими (Бинолар ва иншоотлар қурилиши, Электр энергетикаси)
5140900	Касб таълими (енгил саноат маҳсулотлари технологияси)
5340100	Иқтисодиёт (тармоқлар бўйича)
5340200	Менежмент (соҳалар бўйича)
5520200	Электр энергетикаси
5520600	Машинасозлик технологияси, машинасозлик ишлаб чиқаришлари жиҳозлари ва уларни автоматлаштириш
5520700	Технологик машиналар ва жиҳозлар (тармоқлар бўйича)
5521200	Транспорт воситаларини ишлатиш ва таъмирлаш
5521300	Электр техникаси, электр механикаси ва электр технологияси
5521500	Асбобсозлик
5521700	Электроника ва микроэлектроника
5521900	Информатика ва ахборот технологияси
5522400	Кимёвий технология (ишлаб чиқариш турлари бўйича)
5541100	Озиқ-овқат технологияси (маҳсулотлар турлари бўйича)
5580200	Бинолар ва иншоотлар қурилиши (турлари бўйича)
5580400	Муҳандислик коммуникациялари қурилиши
5620500	Қишлоқ хўжалик маҳсулотлари етиштириш, сақлаш ва уларни дастлабки қайта ишлаш технологияси
5620700	Ер тузиш ва ер кадастри
35	**Урганч давлат университети**
5140700	Тасвирий санъат ва муҳандислик графикаси
5140800	Педагогика ва психология
5140900	Касб таълими (қурилиш)
5140900	Касб таълими (ижтимоий-иқтисодий соҳа)
5141000	Мусиқий таълим
5141500	Миллий истиқлол ғояси; ҳуқуқ ва маънавият асослари
5141600	Бошланғич таълим ва спорт-тарбиявий иш
5141900	Жисмоний тарбия ва жисмоний маданият
5142000	Меҳнат таълими
5211200	Амалий санъат
5220100	Филология:
	ўзбек тили
	инглиз тили
	немис тили
	француз тили
	рус тили
5220200	Тарих (мамлакатлар ва минтақалар бўйича)
5340100	Иқтисодиёт (тармоқлар бўйича)
5340200	Менежмент (соҳалар бўйича)
5420100	Биология
5440100	Физика
5440400	Кимё
5440500	География
5460100	Математика
5480100	Амалий математика ва информатика
5520700	Технологик машиналар ва жиҳозлар (тармоқлар бўйича)
5521200	Транспорт воситаларини ишлатиш ва таъмирлаш
5521900	Информатика ва ахборот технологияси
5522400	Кимёвий технология (ишлаб чиқариш турлари бўйича)
5540800	Сув хўжалиги ва мелиорация
5580100	Архитектура
5620200	Агрономия
5620500	Қишлоқ хўжалик маҳсулотлари етиштириш, сақлаш ва уларни дастлабки қайта ишлаш технологияси
	ХАЛҚ ТАЪЛИМИ ВАЗИРЛИГИ
36	**Навоий давлат педагогика институти**
5140100	Математика ва информатика
5140200	Физика ва астрономия
5140300	Кимё ва экология
5140400	Биология ва инсон ҳаётий фаолияти муҳофазаси
5140500	География ва иқтисодий билим асослари
5140600	Тарих
5141000	Мусиқий таълим
5141100	Ўзбек тили ва адабиёти
5141300	Она тили ва адабиёти:
	рус тили ва адабиёти
	қозоқ тили ва адабиёти
5141400	Хорижий тиллар ва адабиёти (инглиз тили)
5141500	Миллий истиқлол ғояси; ҳуқуқ ва маънавият асослари
5141600	Бошланғич таълим ва спорт-тарбиявий иш
5141700	Мактабгача таълим ва болалар спорти
5141900	Жисмоний тарбия ва жисмоний маданият
37	**Нукус давлат педагогика институти**
5140100	Математика ва информатика
5140200	Физика ва астрономия
5140300	Кимё ва экология
5140400	Биология ва инсон ҳаётий фаолияти муҳофазаси
5140500	География ва иқтисодий билим асослари
5140600	Тарих
5140700	Тасвирий санъат ва муҳандислик графикаси
5140800	Педагогика ва психология
5140900	Касб таълими (соҳалар бўйича)
5141000	Мусиқий таълим
5141100	Ўзбек тили ва адабиёти
5141300	Она тили ва адабиёти:
	қорақалпоқ тили ва адабиёти
	рус тили ва адабиёти
	қозоқ тили ва адабиёти
5141400	Хорижий тиллар ва адабиёти (инглиз тили)
5141500	Миллий истиқлол ғояси; ҳуқуқ ва маънавият асослари
5141600	Бошланғич таълим ва спорт-тарбиявий иш
5141700	Мактабгача таълим ва болалар спорти
5141900	Жисмоний тарбия ва жисмоний маданият
5142000	Меҳнат таълими
38	**Жиззах давлат педагогика институти**
5140100	Математика ва информатика
5140200	Физика ва астрономия
5140300	Кимё ва экология
5140400	Биология ва инсон ҳаётий фаолияти муҳофазаси
5140500	География ва иқтисодий билим асослари
5140600	Тарих
5140700	Тасвирий санъат ва муҳандислик графикаси
5140800	Педагогика ва психология
5141000	Мусиқий таълим
5141100	Ўзбек тили ва адабиёти
5141300	Она тили ва адабиёти (рус тили)
5141400	Хорижий тиллар ва адабиёти (инглиз тили)
5141500	Миллий истиқлол ғояси; ҳуқуқ ва маънавият асослари
5141600	Бошланғич таълим ва спорт-тарбиявий иш
5141700	Мактабгача таълим ва болалар спорти
5141900	Жисмоний тарбия ва жисмоний маданият
5142000	Меҳнат таълими
39	**Тошкент вилоят давлат педагогика институти**
5140100	Математика ва информатика
5140200	Физика ва астрономия
5140300	Кимё ва экология
5140400	Биология ва инсон ҳаётий фаолияти муҳофазаси
5140500	География ва иқтисодий билим асослари
5140600	Тарих
5140700	Тасвирий санъат ва муҳандислик графикаси
5140800	Педагогика ва психология
5141000	Мусиқий таълим
5141100	Ўзбек тили ва адабиёти
5141300	Она тили ва адабиёти:
	рус тили ва адабиёти
	қозоқ тили ва адабиёти
5141400	Хорижий тиллар ва адабиёти (инглиз тили)
5141500	Миллий истиқлол ғояси; ҳуқуқ ва маънавият асослари
5141600	Бошланғич таълим ва спорт-тарбиявий иш
5141700	Мактабгача таълим ва болалар спорти
5141900	Жисмоний тарбия ва жисмоний маданият
5142000	Меҳнат таълими
40	**Қўқон давлат педагогика институти**
5140100	Математика ва информатика
5140200	Физика ва астрономия
5140300	Кимё ва экология
5140400	Биология ва инсон ҳаётий фаолияти муҳофазаси
5140500	География ва иқтисодий билим асослари
5140600	Тарих
5140800	Педагогика ва психология
5141000	Мусиқий таълим
5141100	Ўзбек тили ва адабиёти
5141300	Она тили ва адабиёти (рус тили)
5141400	Хорижий тиллар ва адабиёти (инглиз тили)
5141500	Миллий истиқлол ғояси; ҳуқуқ ва маънавият асослари
5141600	Бошланғич таълим ва спорт-тарбиявий иш
5141700	Мактабгача таълим ва болалар спорти
5141900	Жисмоний тарбия ва жисмоний маданият
5142000	Меҳнат таълими
	СОҒЛИҚНИ САҚЛАШ ВАЗИРЛИГИ
41	**1-Тошкент тиббиёт институти Тошкент ш.**
5140900	Касб таълими (тиббий-педагогик иш)
5720100	Даволаш иши
5720400	Стоматология
5720600	Олий ҳамширалик иши
	Урганч филиали
5720100	Даволаш иши
5720200	Педиатрия иши
42	**2-Тошкент тиббиёт институти Тошкент ш.**
5140900	Касб таълими (тиббий-педагогик иш)
5720100	Даволаш иши
5720300	Тиббий профилактика иши
5720600	Олий ҳамширалик иши
	Фарғона филиали
5720300	Тиббий профилактика иши
43	**Тошкент тиббиёт педиатрия институти Тошкент ш.**
5140900	Касб таълими (тиббий-педагогик иш)
5720200	Педиатрия иши
5720600	Олий ҳамширалик иши
	Нукус филиали:
5720100	Даволаш иши
5720200	Педиатрия иши
44	**Тошкент фармацевтика институти**
5140900	Касб таълими (фармация)
5522900	Биотехнология
5620200	Агрономия
5720500	Фармация
5720700	Саноат фармацияси
45	**Андижон тиббиёт институти**
5140900	Касб таълими (тиббий-педагогик иш)
5720100	Даволаш иши
5720200	Педиатрия иши
5720600	Олий ҳамширалик иши
46	**Бухоро тиббиёт институти**
5140900	Касб таълими (тиббий педагогик иш)
5720100	Даволаш иши
5720400	Стоматология
5720600	Олий ҳамширалик иши
47	**Самарқанд тиббиёт институти**
5140900	Касб таълими (тиббий-педагогик иш)
5720100	Даволаш иши
5720200	Педиатрия иши
5720600	Олий ҳамширалик иши
	МАДАНИЯТ ИШЛАРИ ВАЗИРЛИГИ
48	**Тошкент давлат маданият институти**
5140900	Касб таълими (соҳалар бўйича)
5320200	Кутубхонашунослик ва ахборот тизимлар
5810400	Ижтимоий-маданий фаолият
5810500	Халқ ижодиёти
49	**Ўзбекистон давлат консерваторияси**
5141000	Мусиқий таълим
5210100	Бастакорлик санъати
5210200	Санъатшунослик
5210500	Дирижёрлик
5210600	Вокал санъати
5210700	Чолғу ижрочилиги
5211400	Техноген санъат (турлари бўйича)
50	**Тошкент давлат санъат институти**
5210200	Санъатшунослик
5210300	Актёрлик санъати
5210400	Режиссёрлик
5211400	Техноген санъат (турлари бўйича)
51	**Миллий рақс ва хореография олий мактаби**
5211300	Хореография санъати
	БАДИИЙ АКАДЕМИЯ
52	**Миллий рассомлик ва дизайн институти**
5140900	Касб таълими (санъат ва маданият)
5210200	Санъатшунослик
5210800	Рангтасвир
5210900	Дизайн
5211000	Графика
5211100	Ҳайкалтарошлик (турлари бўйича)
5211200	Амалий санъат
5340200	Менежмент (санъат турлари бўйича)
	ДАВЛАТ СПОРТ ҚЎМИТАСИ
53	**Ўзбекистон давлат жисмоний тарбия институти**
5810200	Спорт фаолияти (соҳалар бўйича)
5140900	Касб таълими (жисмоний тарбия ва жисмоний маданият)
	ЎЗБЕКИСТОН АЛОҚА ВА АХБОРОТЛАШТИРИШ АГЕНТЛИГИ
54	**Тошкент ахборот технологиялари университети**
5140900	Касб таълими (телекоммуникациялар)
5340100	Иқтисодиёт (тармоқлар бўйича)
5340200	Менежмент (соҳалар бўйича)
5521900	Информатика ва ахборот технологияси
5522000	Радиотехника
5522100	Телевидение, радиоалоқа ва телерадиоэшиттириш
5522200	Телекоммуникация
5523500	Ахборот хавфсизлиги (билим соҳалари бўйича)
5523600	Электрон тижорат
5840200	Почта хизмати
	АДЛИЯ ВАЗИРЛИГИ
55	**Тошкент давлат юридик институти**
5380100	Юриспруденция
	«ЎЗБЕКИСТОН ТЕМИР ЙЎЛЛАРИ» КОМПАНИЯСИ
56	**Тошкент темир йўл транспорти муҳандислари институти**
5140900	Касб таълими (бинолар ва иншоотлар қурилиши)
5340100	Иқтисодиёт (тармоқлар бўйича)
5340200	Менежмент (соҳалар бўйича)
5340900	Бухгалтерия ҳисоби ва аудит
5520200	Электр энергетикаси
5521100	Ерусти транспорт тизимлари
5521200	Транспорт воситаларини ишлатиш ва таъмирлаш
5521300	Электр техникаси, электр механикаси ва электр технологияси
5521800	Автоматлаштириш ва бошқарув
5522200	Телекоммуникация
5580200	Бинолар ва иншоотлар қурилиши (турлари бўйича)
5580400	Муҳандислик коммуникациялари қурилиши
5580600	Транспорт иншоотларидан фойдаланиш
5140900	Касб таълими: иқтисодиёт ерусти транспорт тизимлари автоматлаштириш ва бошқарув
5523200	Ахборот тизимлари (темир йўл транспортида)
	«ҚИЗИЛҚУМНОДИРМЕТАЛЛОЛТИН» КОНЦЕРНИ
57	**Навоий давлат кончилик институти Навоий ш.**
5140900	Касб таълими (кончилик)
5340200	Менежмент (соҳалар бўйича)
5520200	Электр энергетикаси
5520400	Металлургия
5520600	Машинасозлик технологияси, машинасозлик ишлаб чиқаришлари жиҳозлари ва уларни автоматлаштириш
5521400	Кончилик электр механикаси
5521800	Автоматлаштириш ва бошқарув
5522400	Кимёвий технология (ишлаб чиқариш турлари бўйича)
5540200	Кончилик иши
	Зарафшон ш.
5520400	Металлургия
5540200	Кончилик иши
	Олмалиқ ш.
5520400	Металлургия
5521400	Кончилик электр механикаси
5540200	Кончилик иши
	ҚИШЛОҚ ВА СУВ ХЎЖАЛИГИ ВАЗИРЛИГИ
58	**Тошкент ирригация ва қишлоқ хўжалиги механизацияси инженерлари институти**
5140900	Касб таълими:
5140900	агроинженерия
5140900	қишлоқ ва сув хўжалиги энергетикаси
5140900	ер тузиш ва ер кадастри
5140900	сув хўжалиги ва мелиорация
5340100	Иқтисодиёт (тармоқлар бўйича)
5340200	Менежмент (соҳалар бўйича)
5340300	Маркетинг (тармоқлар бўйича)
5340900	Бухгалтерия ҳисоби ва аудит
5520200	Электр энергетикаси
5520300	Гидроэнергетика
5521800	Автоматлаштириш ва бошқарув
5522800	Энергияни тежовчи электротехника тизимлари ва комплекслари
5540100	Геодезия, картография ва кадастр
5540700	Агроинженерия
5540800	Сув хўжалиги ва мелиорация
5540900	Сув хўжалиги ва мелиорация ишларини механизациялаш
5541000	Фермер хўжалигини ташкил этиш ва унга сервис хизмати кўрсатиш
5580200	Бинолар ва иншоотлар қурилиши (турлари бўйича)
5620700	Ер тузиш ва ер кадастри
5850100	Атроф-муҳит муҳофазаси (тармоқлар бўйича)
5850200	Экология ва табиатдан фойдаланиш
5860100	Ҳаётий фаолият хавфсизлиги
59	**Тошкент давлат аграр университети Тошкент шаҳри**
5140900	Касб таълими (агрономия)
5340100	Иқтисодиёт (тармоқлар бўйича)
5340900	Бухгалтерия ҳисоби ва аудит
5620100	Агрокимё ва агротупроқшунослик
5620200	Агрономия
5620300	Ўсимликлар ҳимояси
5620400	Қишлоқ хўжалик экинлари уруғчилиги ва селекцияси
5620500	Қишлоқ хўжалик маҳсулотлари етиштириш, сақлаш ва уларни дастлабки қайта ишлаш технологияси
5620600	Зоотехния
5620800	Ўрмончилик
	Нукус филиали
5540700	Агроинженерия
5620100	Агрокимё ва агротупроқшунослик
5620200	Агрономия
5620300	Ўсимликлар ҳимояси
5620400	Қишлоқ хўжалик экинлари уруғчилиги ва селекцияси
5620500	Қишлоқ хўжалик маҳсулотлари етиштириш, сақлаш ва уларни дастлабки қайта ишлаш технологияси
5620600	Зоотехния
60	**Андижон қишлоқ хўжалиги институти**
5140900	Касб таълими (агроинженерия, агрономия)
5340100	Иқтисодиёт (тармоқлар бўйича)
5340900	Бухгалтерия ҳисоби ва аудит
5521100	Ерусти транспорт тизимлари (транспорт турлари бўйича)
5540700	Агроинженерия
5540800	Сув хўжалиги ва мелиорация
5541000	Фермер хўжалигини ташкил этиш ва унга сервис хизмати кўрсатиш
5620200	Агрономия
5620300	Ўсимликлар ҳимояси
5620500	Қишлоқ хўжалик маҳсулотлари етиштириш, сақлаш ва уларни дастлабки қайта ишлаш технологияси
5620600	Зоотехния
5850200	Экология ва табиатдан фойдаланиш
61	**Самарқанд қишлоқ хўжалиги институти**
5140900	Касб таълими:
	агрономия
	зоотехния
	ветеринария
5340100	Иқтисодиёт (тармоқлар бўйича)
5340900	Бухгалтерия ҳисоби ва аудит
5540700	Агроинженерия
5620100	Агрокимё ва агротупроқшунослик
5620200	Агрономия
5620400	Қишлоқ хўжалик экинлари уруғчилиги ва селекцияси
5620500	Қишлоқ хўжалик маҳсулотлари етиштириш, сақлаш ва уларни дастлабки қайта ишлаш технологияси
5620600	Зоотехния
5640100	Ветеринария

Болалар спорти

Миллий кураш бўйича Ўзбекистон чемпионлари орасида қашқадарёлик қизлар ҳам талайгина. Миллий кураш, дзюдо бўйича яхши натижаларга эришиб, ҳаммани қойил қолдираётган бу қизлар Қашқадарёнинг Косон туманидаги Гувалак қишлоғидан. Айтиш керакки, Гувалакда спорт билан шуғулланмайдиган боланинг ўзи йўқ. Нафақат Гувалак, балки вилоятдаги бошқа қишлоқлар, маҳаллаларда ҳам спортга қизиқадиганлар кўп. Китоб туманидаги «Варганза» хўжалигида ёшларнинг ўзлари тошдан тиклаган кураш тушиладиган саҳнани кўрсангиз, қойил қоласиз. Уларни қишлоқ одамлари, болалар ясашган. Энди шу ерда кураш тушишади, курашни томоша қилишади. Чироқчилик шахматчи қиз Сарвиноз Эргашевани айтмайсизми, у 16 ёшгача бўлган спортчилар орасида Ўзбекистонда биринчи рақамли шахматчи, деб эътироф этилган. Сарвиноз айни чоғда МДҲ, Болтиқбўйи давлатлари чемпионлари ўртасида халқаро мусобақада кучли бешликдан жой олиб турибди.

ВОРИСЛАРИ СОҒЛОМ ЮРТ

Бу мисолларни шунинг учун келтираяпмизки, Қашқадарёдаги ҳар бир йигит-қизнинг қонида курашга чанқоқлик, шижоат бор. Масалан, менинг ўзим ҳам қишлоқда туғилиб ўсганман. Даладаштда, қир-адирда ҳамма болалар қатори олишда қатнашиб, кураш тушиб юрганмиз. На мактабда, на бошқа жойда бунинг учун махсус шарт-шароит бўлмаган. Тўйларда, давраларда куч синашганмиз. Шу тариқа курашга бўлган ҳавасимиз ортиб бораверган. Худога шукр, мана миллий курашимизни жаҳон тан олди. Кураш бўйича икки марта жаҳон чемпиони бўлдим. Нима топган бўлсам, спорт, кураш орқасидан топдим. Шунинг учун ҳам Президентимизнинг «Ўзбекистон Болалар спортини ривожлантириш жамғармасини тузиш тўғрисида»ги Фармони мени ғоятда тўлқинлантириб юборди. Чунки шу Фармон туфайли юртимизда спортчилар сони-саноғига етиб бўлмай қолади. Бу халқимизнинг қони гупириб турган шижоатни янада жўш урдириб юборади.

Шуни яхши англаб олишимиз керакки, миллатимизнинг шон-шавкати, давлатимизнинг қудрати болаларимизнинг соғлом ва бақувват бўлиб ўсишларига боғлиқ. Бу эса спортсиз бўлмайди. Спортгина болаларнинг баркамол бўлиб вояга етишини таъминлайди. Болалар спортини ривожлантириш жамғармаси ҳам айнан шу мақсадни кўзлаб тузилди. Ана шуни чуқур англаган ҳолда ишга жиддий киришдик.

Дастлабки ишимиз шундан иборат бўлдики, ҳар қайси гўша, ҳар қайси қишлоқ, маҳаллаларда спортнинг қайси турига мойиллик кучли эканлигини аниқладик. Бунинг учун жойларда жонли мулоқотлар уюштирдик, учрашувлар ташкил қилдик. Фаолият йўналишимизни шунга қаратдик. Бунинг сабаби шуки, бирорта ҳам бола эътиборсиз қолмасин. Болаларнинг спорт билан шуғулланишлари учун қаерда қандай шароит яратилганлигини, умуман ҳақиқий аҳволни синчиклаб ўрганиб, таҳлил қилиб чиқдик.

Шу ўринда бир нарсани айтишга тўғри келади. Президентимиз Қашқадарёда ишлаган кезларида спортга, спорт иншоотлари қурилишига жуда катта эътибор берган. Натижада ўша вақтнинг ўзидаёқ 14 та спорт иншооти қурилган. Масалан, Яккабоғ қўрғонидаги стадион ҳам ўшанда қурилиб, ишга туширилган. Аммо сўнгги йилларда вилоятда айрим туман марказларидаги теннис кортлари, стадионлардан бошқа спорт иншооти қурилмаган. Тўғри, янгидан қурилаётган, таъмирланаётган коллежларда спорт заллари бор. Бу ҳам катта имконият. Шундан фойдаланиб, иш тутаяпмиз. Масалан, Бешкент касб-ҳунар коллежининг спорт залида миллий кураш, Қамаши туманидаги Н. Баратов номли ўйингоҳда футбол, педагогика, иқтисодиёт, қишлоқ хўжалик касб-ҳунар коллежларида волейбол, баскетбол, каратэ тўгаракларини ташкил этиб, машғулотларни йўлга қўйдик. Бошқа коллежларнинг спорт залларидан ҳам шу тарзда фойдаланишни режалаштираяпмиз. Шуни айтиш керакки, 2003-2005 йилларда вилоятда 224 та спорт иншооти реконструкция қилинади. Янгидан 409 та спорт иншооти қуриладди. Яна қўшимча равишда қурилиши лозим бўлган спорт иншоотлари бўйича ҳам таклифлар тайёр.

Реконструкция учун 2003 йилда 973 миллион сўм, 2004 йилда 753 миллион сўм, 2005 йилда 616 миллион сўм маблағ талаб қилинади. Умуман, 2010 йилгача навбатма-навбат спорт иншоотлари қуриш учун ҳар йили ўртача 377,7 миллион сўм зарур бўлади. Вилоят ҳокимининг қарори билан жамғарманинг вилоят бўлимига ёрдам берувчи ҳомийлар кенгаши тузилди. Кенгаш қарори билан ҳомийлар моддий кўмак беришмоқда. Фақат шу эмас. Жамғарманинг мақсади, моҳиятини яхши англаган фуқаролар ҳам ёрдамларини аяшмаётир. Масалан, ҳисоб рақамимизга Қарши туманидаги 43-мактаб ўқитувчиси Б. Орипов 12 минг сўм, Қарши шаҳридаги 29-ўрта мактаб ўқитувчиси М. Хидирова 10 минг сўм, 40-мактаб ўқитувчиси С. Эргашев 6 минг сўм ўтказишди. Тўғри, бу пуллар билан ҳеч нарса қуриб бўлмайди, аммо халқимизда тома-тома кўл бўлур, деган гап бор. Қарши шаҳридаги тадбиркор Ўткир Эркаев ўз маблағи ҳисобидан Гулшан маҳалласидан 1000 ўринли спорт мажмуаси қурмоқда. Хуллас, бундай фуқаролар, тадбиркорлар кўп. Халқ мисоли денгиз. Дарёлар томчилардан ҳосил бўлади. Бинобарин, халқ қўллаб-қувватлар экан, ишимиз баракали бўлади. Бунга шубҳа йўқ. Қолаверса, вилоят ҳокимлиги яқиндан ёрдам бериб, доимий равишда қўллаб-қувватлаб турибди. Вилоятда ҳар ойнинг учинчи шанбаси — Болалар спорти куни деб эълон қилинган. Бу ҳам барчанинг диққатини шу ишнинг аҳамиятига, мазмунига жалб қилиш, иштирокини таъминлаш, шу куни ҳар ким қўлидан келганча, имкон қадар ёрдам беришига эришишдан иборат. Шунингдек, шу куни ҳамма жойда болалар ўртасида спорт мусобақалари ўтказиш одат тусига кирмоқда. Спорт майдончаларини ободонлаштириш учун ҳашарлар уюштирилмоқда.

Албатта, ҳали муаммолар ҳам, камчиликлар ҳам кўп. Жисмоний тарбия ўқитувчилари етишмайди. Мактабларда вилоят бўйича бор-йўғи 2410 нафар жисмоний тарбия ўқитувчиси бор. Ҳисоб-китобларга кўра, яна 300 га яқин ўқитувчи керак. Очиқ айтиш лозим, кўпгина ўқитувчиларнинг билими, малакаси ҳозирги замон талабига жавоб бермайди. Шунинг учун мутахассислардан ўз ўрнида, унумли фойдаланиш, билимдон, малакали кадрларни рағбатлантиришни ҳам ўйлаяпмиз. Худди шунингдек, спорт мураббийлари ҳам бармоқ билан санарли...

Катта иш эндигина бошланди. Қилинаётган ишларимиз катта ишнинг бошланиши, холос. Президентимиз болалар спортининг аҳамияти, мақсадлари ҳақида тўхталиб, олдимизда турган вазифаларни аниқ белгилаб берди. Бизлардан энди фақат астойдил ишлаш талаб этилади. Бутун кучимиз, ақл-идрокимизни шу ишга сарф этамиз. Умидимиз бор, ҳадемай Қашқадарёдан кўпгина спорт турлари бўйича жаҳон чемпионлари чиқа бошлайди. Болалар спортига кўрсатилаётган бундай катта ғамхўрликдан кейин эса улар сони бир неча юз бараварга ошишига шубҳа йўқ.

Баҳром АВАЗОВ,
Ўзбекистон Болалар спортини ривожлантириш жамғармаси Қашқадарё вилоят бўлими директори.

Миллий санъатимиз ва урф одатларимиз азал-азалдан дунё халқлари нигоҳини ўзига тортиб келади. Шунинг учун ҳам миллий қадриятларимизни тараннум этувчи фольклор этнографик ансамбларимиз қайга бормасин, тилга тушади, кўнгилларни ром айлайди.

Яқинда Швейцария элчихонасида ўтказилган фестивалда бошқа ансамбллар қатори муваффақиятли иштирок этган Фориш туманининг халқ лапарлари дастасидан ташкил топган «Жийда пўпай» гуруҳи ташкилотчилар томонидан диплом ва эсдалик совғалари билан тақдирланиши фикримиз далилидир.

Ансамбль жамоаси шу кунларда мустақиллигимизнинг 12 йиллик тўйига фольклор лапарлар билан қатнашиш ниятида қизғин тайёргарлик кўрмоқда.

СУРАТДА: ***раққоса Дилруҳ Худойбердиева ва доирачи Улуғбек Сайдуллаев янги лапар ижроси устида ишлашяпти.***

Тоҳиржон ҲАМРОҚУЛОВ
олган сурат.

Мен сиздан шифо топдим

Инсонларни даволаш — катта бахт

Тошкент тез тиббий ёрдам клиник касалхонасининг шифокори Гулбаҳор Бобораҳимова ўз касбининг моҳиятини шундай ифодалайди. Мазкур касалхона ташкил этилганига 103 йил бўлибди. Бир асрдан зиёд вақт давомида бу ерда қанчадан-қанча беморлар шифо топмади, дейсиз.

Ҳозирда 300 дан зиёд ходим хизмат кўрсатаётган шифо масканида намунали тартиб ўрнатилган. Ҳамма ерда озодалик ҳукм суради. Барча бўлимлар энг замонавий тиббий асбоб-ускуналар билан жиҳозланган. Малакали шифокорлар беморларга ўз вақтида тез тиббий ёрдам кўрсатиб, барчанинг ҳурматига, меҳрига сазовор бўлишмоқда. Ҳамшираларнинг ширин муомаласи беморлар дардига бир малҳам.

Ўз касбига содиқ бўлган, бошқалар қатори менинг ҳам энг катта бойлигим — саломатлигимни тиклаган бу шифокорлардан чексиз миннатдорман.

Павел СИЛИН.

Анъанага айланган фестиваль

— Истеъдодли ёшларни излаб топиш, уларни ҳар томонлама қўллаб-қувватлаш, тарбиялаш бугунги куннинг муҳим вазифаларидан бири ҳисобланади. Тошкент давлат санъат институтида бундан бир неча йил олдин ташкил этилган ва кейинги пайтда анъана тусини олган талаба ёшлар ўртасида «Санъат фестивали»нинг ўтказиб келинаётгани янги-янги истеъдодларни кашф этмоқда, — дейди ҳакамлар ҳайъати раиси Хайрулла Саъдиев.

Институтнинг ўқув театрида бўлиб ўтган кўрик-танлов репертуаридан Абдулла Қаҳҳор, Ҳамза, антик давр ёзувчиси Софокл, драматурглар Эркин Хушвақтов ва Тўлқин Муҳиддинларнинг асарлари асосида яратилган спектакллар ўрин олди.

Фестивалда япон ва ўзбек халқлари ўртасидаги ўзаро дўстлик алоқаларини мустаҳкамлашга хизмат қиладиган «Аждарҳо» номли спектакль энг олий мукофотга муносиб, деб топилди. Институтнинг 4-курс қўғирчоқ актёрлиги факультети талабалари тайёрлаган ушбу саҳна асарига ишланган безаклар ҳайъат аъзолари томонидан юқори баҳо-

Танлов

ланиб, Т.Поповага йилнинг энг яхши рассоми номи берилди.

Йилнинг энг яхши эркак ва аёл роли ижрочилари йўналишлари бўйича ғолиблик 4-курс талабалари Аваз Қодиров ва Камола Умархўжаеваларга насиб этди. Йилнинг энг яхши талабаси номига эса Жўрабек Рўзматов сазовор бўлди.

Драматургия ва санъатшунослик соҳасидаги самарали изланишлари учун ҳам танлов эълон қилиниб, ғолиблик Нилуфар Эргашева ва Шаҳноза Қурбонбоеваларга насиб этди.

Йилнинг энг яхши хонандаси бўйича ғолибликни эса Дилноза Мирзахўжаева қўлга киритди.

Бундан ташқари фестиваль кунлари институтнинг операторлик ва телережиссёрлик бўлими талабалари ҳам ўзлари ишлаган ижод намуналарини соҳа мутахассислари ва ҳайъат аъзолари эътиборига ҳавола этдилар.

М.Убайдуллаев бошчилигида ташкил этилган суратлар кўргазмаси ва фильмлар танлови йиғилганларда катта таассурот қолдирди. Танлов якунига кўра йилнинг энг яхши фото иши бўйича Рустам Назарметов, операторлик иши бўйича ака-ука Мамажоновлар, телережиссёрлик бўйича Ботир Маматиллаев, овоз режиссёрлиги бўйича Светлана Нам ғолиб, деб топилдилар.

Баҳодир ФАЙЗИЕВ.

«ХАЛҚ СЎЗИ»га ЭЪЛОНЛАР ҚАБУЛ ҚИЛИНАДИ.
9.00 дан 18.00 гача
136-09-25
132-10-63
242-хона

Ўзбекистон Республикаси Иқтисодиёт вазирлиги жамоаси вазирликнинг бош мутахассиси Сайидфозил Зокировга онаси

ҲАЛИМА аянинг

вафот этганлиги муносабати билан чуқур таъзия изҳор этади.

«Мевасабзавотузумвиномаркетинг» шўъба корхонаси жамоаси корхона менежери, доцент Ёрқул Алимқуловга опаси

Раҳима АЛИМҚУЛОВАнинг

вафоти муносабати билан чуқур таъзия билдиради.

«Ўзгеонефтгазқазибчиқариш» акциядорлик компанияси раҳбарияти ва кўп минг сонли меҳнат жамоаси «Муборак газни қайта ишлаш» унитар шўъба корхонасининг капитал қурилиш ишлари бўйича директор ўринбосари

Қуссам РЎЗИҚУЛОВнинг

бевақт вафоти муносабати билан марҳумнинг оила аъзолари ва яқинларига чуқур ҳамдардлик изҳор этади.

«Озиқовқатсаноат» уюшмаси «Нарзия» концерни собиқ раиси

Аминджон РАҲИМОВнинг

вафоти муносабати билан марҳумнинг оила аъзоларига чуқур таъзия изҳор этади.

Муборак газни қайта ишлаш заводи маъмурияти ва касаба қўмитаси завод директорининг ўринбосари

Қуссам РЎЗИҚУЛОВнинг

вафоти муносабати билан марҳумнинг оила аъзолари ва қариндошларига чуқур ҳамдардлик билдиради.

Халқ сўзи
Народное слово

МУАССИСЛАР:
Ўзбекистон Республикаси Олий Мажлиси Кенгаши ва Ўзбекистон Республикаси Вазирлар Маҳкамаси

Бош муҳаррир: Аббосхон УСМОНОВ

Таҳрир ҳайъати: Э. Болиев (масъул котиб — «Халқ сўзи»), П. Дюгай, Ш. Жабборов (бош муҳаррир ўринбосари — «Халқ сўзи»), Л. Кучеренко, М. Миралимов, С. Муҳиддинов, Г. Прохоренко, Ш. Ризаев, А. Саидов (масъул котиб — «Народное слово»), М. Сафаров, И. Ўтбосаров, О. Қаипбергенов (бош муҳаррир ўринбосари — «Народное слово»), А. Ҳайдаров, Ў. Ҳошимов.

ТЕЛЕФОНЛАР:
Газетхонлар билан алоқа ва минтақалар бўлими 133-52-55;
Котибият 133-10-28; Эълонлар 136-09-25.

Рўйхатдан ўтиш тартиби № 00001
Буюртма Г — 608. 22990 нусхада босилди,
ҳажми — 2 табоқ. Офсет усулида босилган.
Қоғоз бичими А—2
Газета IBM компьютерида терилди ва операторлар Жамшид ТОҒАЕВ ва Акбар БОЛТАЕВ томонидан саҳифаланди.

Таҳририятда ҳажми 5 қоғоздан зиёд материаллар қабул қилинмайди.
t -Тижорат материали

● МАНЗИЛИМИЗ:
700000, ГСП,
Тошкент шаҳри,
Матбуотчилар кўчаси, 32-уй.
Навбатчи котиб — А. Орипов.
Навбатчи муҳаррир — Ҳ. Каримов.
Навбатчи — М. Холматова.
Мусаҳҳиҳ — М. Сулаймонова.

«Шарқ» нашриёт-матбаа акциядорлик компанияси босмахонаси. Корхона манзили: «Буюк Турон» кўчаси, 41. Босишга топшириш вақти — 21.00 Топширилди — 21.45 1 2 3 4 5 6